



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

II [i. e. I] Sermo. XCVI

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

¶ **D**ñica septima post trinitatis

Et etiam propter horrorem criminis. et etiam quia cum filius s'm corpus et scdm temporalia sit quedaz res patris. vt pater tanto feuerius puniatur. puniatur in filio scdm corpus. et in temporalibus. nō autē in anima. quia animam non habet a patre sed a deo. Et ideo puniatur in corpore s'm quod a patre habet per generationē. Nec eternaliter. quia ibi pena non est satisfactoria. sed perēptoria. et ideo nō puni' ibi vbi satisfacere non potest. Quarta cōditio ire dei est q' non mitigatur nisi humilitate. pater de Ninivitis. pater etiam de Ezechia. pater de David. qui ad vocem prophetarū humiliati iram dei euaserunt. Natura leonis est non irasci nisi ledatur. Unde prostratis etiam parcere dicitur. Iuxta illud. Parcere prostratis scit nobilis ira leonis. Eodem modo christus non irascitur nisi lesus. Isaie. lxiij. Ne irascaris domine satis et ne vltra memineris iniquitatis nostre. Imo qntumcūq' offenso humilitas occurrit eundem placatura. Unde. ii. Paralippo. cii. Quia humiliati sunt auersa est ira dei. Nos igitur si volumus irā dei fugere. studeamus humiliter coram eo procedere plorantes coram domino qui fecit nos. qui iram conuertet in misericordiam et propicius erit peccatis nostris. propter nomen sanctum suum. dabitq' tempus penitendi ad remittendum culpam. et satisfaciendi pro pena. et post hoc perducet nos ad gloriā. Ad quā nos perducet dominus misericordie et pietatis. qui sine fine viuit et regnat. zc.

¶ **D**ñica septima post trinitatis. II

¶ **S**ermo. XXVI

Quod uocatis iesus
duodecim discipulis ait illis. **Q**uod uocatis iesus
sercor super turbam. quia iam triduo sustinent me nec habent quod manducent. **M**arc. viij. et **M**atthei. xij. Sicut dicit Polycratus libro qnto. cap. vi. Jocu da res est cum potestas publica studet sic pcesse vt in vniuersitate sua tristez aliquē non esse patiatur. **H**ec ille. **E**x quo dicto patet. q' ad principem et ad quēlibet prelatum maxime pertinet compassio super defectibus subditorum. **H**inc est quod Job

de se dicit. **C**um sederem quasi rex circumstante me exercitu. eram tamen merentiu consolator. **J**ob. xxij. **U**nde et si omnibus dicitur a christo. **E**stote misericordes. **L**uce sexto. tamen specialiter conuenit principi. scdm **J**ohannem Ballensem in suo cōmuni loquio. vt clemens sit. eo q' princeps vel quicunq' prelatus. aut senior in aliqua dignitate est quasi pater. prout dicit **S**eneca. **I**bidem caplo qnto. **N**ullum magis clementia q' regem et principes decet. **P**ropter quod antiqui reges et principes legunt fuisse multum pij et misericordes et compassiui super defectus subditoz. **N**ā de Alexandro magno narrat **V**alerius et **J**ohannes Ballens in breuiloquio. caplo. xxiij. **E**t Polycratus libro qnto. caplo. viij. q' tante fuit cōpassionis super miseria suorū militum q' cū quadā hyeme ducens exercitū ad ignem resideret. **V**idens milite confectum senio. et eanimatiū frigore misit eum sedere in folio suo dicens. **S**i in perfis nat' esses in regia sella residere capitale esset. sed in **M**acedonia nato conceditur. **N**arrat similiter Polycratus libro qnto. caplo. viij. de **T**rayano imperatore q' tante cōpassionis fuit q' etiam milites suos egrotantes visitabat. **E**t quod mirabilis est dicit. **N**on solū super defectibus amicorū et suorū fidelitū. sed etiā inimicorū antiqui principes compatiabant. **S**icut narrat **V**alerius libro qnto de **M**arco marcello. qui captis siracusanis cernēs ca sum lugubrē ciuitatis inimicorū suorū a lacrimis continere nō potuit. **I**dem narrat de **P**ompeyo. qui regē armenie a se victū supplicem in conspectu suo iacere nō ē passus. **C**onsimiliter narrat de quodaz **P**aulo consule Romano qui captū a se regē uolentē procūbere ad genua dextera sua leuauit. eumq' ad mensam secū locauit. **S**i igitur sic cōpaciabant pncipes terreni. qnto magis filius dei. cui ppriū est misereri. **C**ū igit' ipse fuisset rex regū et dñs domi nantū. q' venerat p viscera miscōie visita re peccōes. merito debuit esse misericors et cōpassiu' sup miseris hominū. nō solū iustoz. sed etiā peccatozū. **C**uiusmodi tunc erant turbe sequentes eū. in q'bz erant multi peccatores. q'bz ipse licz nō ipi' meritis sz suis. multa compassionis et miscōie opera exhibuit. et impendit. videlicet languores

curando in tribulationibus consolando. et famelicos ac deficientes recreando et reficiendo. Unde in persona ipsius dicit **Job xxxij.** Si comedi buccellam meam solus et non comedit pupillus ex ea. Quasi di. nō. Linius ratione subdens ait. quia ab infantia crevit mecum miseratio. et de vtero matris mee egressa est mecum. Non igitur miserabatur ipse super turbas qui miserabatur rationes suas diffudit super omnia opera eius. Verū tamen mirū erat quod miserabatur super turbas inimicorum. quia peccatorum. **Romanoz. v.** Cum adhuc inimici essemus comendauit deus misericordiam suam. etc. Quas non solum docebat et ad viam reducebat veritatis et salutis. sed etiam infirmitates eorum adiuuans ne deficerent in via reficiebat pane vite et intellectus. Unde compatiens defectibus turbe prius quam beneficium eis impendit affectum compassionis discipulorum collegio voluit intimare. Quibus congregatis dicit. Misereor super turbas. quia iam triduo sustinent me. etc. ut patet in euāgelio quod sequitur.

Cum turba multa esset cum ihesu ne haberent quod manducarent. etc. In quibus verbis tria tanguntur circa miraculum per christum faciendum. Primo describitur discipulorum christi congregatio ad consulendum prudenter. cum dicitur. Conuocatis. Secundo describitur saluatoris nostri compassio ad miserandum utiliter. Quia misereor. Tertio describitur humane nature defectio ad misericordiam implorandam inclinans faciliter. quia iam triduo sustinent me. In discipulis fuit discretio matura. In christo compassio vera. In turbis fames miseria plena.

C**A****T**
Dixi primo quod in verbis premissis describitur primo discipulorum christi congregatio ad consulendum prudenter. cum dicitur. Conuocatis. Ad hoc namque conuocat discipulos **Sanctus Borram** ut exemplum miserandi acciperent. et ex colloquutione signi magnitudinem colligant. et ut instruat nos quod consulere in misericordiam debemus quando aliquid magnū facere proponimus. Item ut doceat maiores interdum consilium habere cum minoribus. Quicquid concordat **Haymo** dicens. Quare conuocauit discipulos suos. nunquid sine illorum

consilio non poterat hoc agere. Sed ideo conuocauit ut daret exemplum regibus comitibus. episcopis. et ceteris potentibus huius seculi. ne despiciant subiectos suos in consilio suo. quia sepe reuelat deus minoribus suis quod melius est. **Dec** ille. Glosa autem ordinaria super hunc locum dicit. quod dominus discipulos conuocauit. ut doceat maiores consilia sua communicare minoribus. **Dec** glosa. Circa quod notandum est de tribus. Primo querere consilium est necessarium. Secundo quales debent esse consiliarii. Tertio qualia debent esse consilia. De primo quō querere consilium est necessarium dicit **Salomon** **Proverbia. xij. et xxij.** quod ubi multa consilia ibi multa salus. **Qui** rectores reipublice antiquitus dicebantur consules a consulendo. prout ait **Augustinus** libro 20. v. de ciuitate dei. cap. xij. Sunt autem consilia necessaria in ciuitate. ut etiam arma bellica quecumque foris nichil valeant si non fuerint domi consilia. ut ait **Tullius** libro primo de officiis. cap. xx. **Et Augustinus** ubi supra. propter quod **Seneca** libro de tranquillitate animi. post principium concludit. quod consiliarii non minus sunt vitales patrie in consulendo quam milites in protegendo. Nam et si morantur in privato publici tamen gerunt officium. Imo ut dicit **Tullius** in libro de senectute cap. iij. Dantes consilium in republica plus agunt quam alij. Nam sicut gubernatores in nauibus qui licet sedet quietus tenet tamen clauum quo tota nauis gubernatur. Propter quod subdit quod licet multi in republica discurrant buccasque illuc. et viribus suis multa efficiant. tamen consiliarii sunt utiliores. quia non viribus aut velocitate. aut celeritate corporis res magne geruntur. sed consilio et autoritate et sententia. **Dec** ille. De secundo quales debent esse consiliarii sciendus est quod debent esse primo senes et maturi. Nam in antiquis est sapientia. et in multo tempore prudentia. **Job** duodecimo. **Unde** **Roboam** qui dereliquit consilium senum et adhefit consilijs iuuenum amisit regnum. **Regum** duodecimo. **Narrat Augustinus** **Epistola** quinquagesima octaua de **Themistode** philosopho ad **Dioscorum** qui cum in quodam conuiuio repuratus esset ceteris in doctior. pro eo quod nesciret ceterare cum alijs. **Requisitus** est quid ergo

¶ **Unica septima post trinitatis**

sciret cum hoc nesciret. Respondit. rem/
publicam magnam et parua facere. si eius
consilij acquirere. Et Valerius libro
sexto. caplo qnto. narrat de quodam qui
altri minabatur q haberet contra eum
multos gladios. Cui ille respondit. et ego
multos alios. Quasi di. Tu habes gladi/
os ferreos. et ego consiliarios discretos.
Secundo debent esse consiliarij vita san/
cti et probati. prout ait Ambrosius libro
secundo de officijs diuinis. In acquirendis
consilij plurimū requiritur vite probitas.
virtutum prerogatiua. benignitatis et sus/
sultatis gratia. Et ponit exempla. Quis
in sceno fontem requirat. Quis et turbi/
da aqua potum querat. vbi luxuria. vbi in/
temperantia. vbi viciozum confusio. quis
non horrendum existimet. quis non desi/
piat morum caullationes. Quis vtilem
cause aliene iudicet. quem videt inutilem
sue vite. Nec ille. Et quo concludit Am/
brosius q prestantior debet esse a quo con/
siliū petitur. qz ille qui petit. Tertio consilia/
rii debent esse veritate predicti siue veridi/
ci. vt in veritate consulant illis quoz sunt
consiliarij. vt scilicet nō ad placitum domi/
norum. sed fm veritatez consulant. prout
dicat Seneca libro sexto de beneficijs. ca/
pitulo. xxiiij. Hoc est cōtra aduatores in
consilio. qui qmāto cognouerint volunta/
tem dominorum consulunt omnia ad eo/
rum placitū. quod est multum damnosum
Sicut narrat Iuuenalis de Nerse rege
Hedorū. qui cum bellum grecis indixis/
set. et quidam ex consiliarijs dicebant gre/
cos inuicium belli non expectare. sed ad pri/
mā vocem et aduentus famā terga versu/
ros. Alius autem dicebat greciam non so/
lum vinci sed obrui. Alius dicebat timen/
dum esse ne vrbes vacuas inuenirent. Ali/
us dicebat illis vit naturam rerū suffice/
re. et sic de alijs. Surgens Damarathus
fidelis consiliarius dixit regi Multitudo
ista exercitus tui tibi timenda est. veruz est
enim inmodica. id est. magna nunqz posse
regi. nichil tam magnuz quod perire non
possit. Acciderūt autem que dicit Dama/
rathus. Fuit enim iste rex confuse deuic/
tus. Sicut narrat Trogus pompeius li/
bro qnto. Et Uegecius libro qnto. Uob/
licet habuisset quadraginta milia armato/
rum proprioꝝ. et tricenta milia auxiliato

rum. et centū milia nauium. tamē omnes
cum eo fuerunt in fugam conuersi timore
aduersarioꝝ. Unde dicit Valerius libro
pmo. caplo. iij. In eius exercitu equa pe/
perit leporem qui est fugax animal. ad sig/
nificandū eius fugam cū suis. Quarto de/
bent esse consiliarij multiplici experientia
industri. et pspicui. Ideo eñ precepit deus
Moyse seniores ad cōsiliū recipere. Exo.
ij. Et Humeri. xj. Quia fm Ambrosium
in Exameron omel. j. Senectus in consi/
lijs est vtilior. Iuxta illud Eccl. xxv. Quā
speciosa veteranis sapientia. et gloriosis in/
tellectus et consiliū. Narrat Papias q in
pncipio romanoꝝ Romulus cōdita vrbe
centū et senioribz elegit. quozū cōsilio om/
nia ageret. Similiter narrat Augustinus
libro. xviij. de ciuitate dei. cap. x. de Athe/
nis. Q in speciali platea. que dicebatur
Ariopagus sapientes senes fuerunt cōsti/
tuti. ad consulendū. Et hos senes cōstue/
rat Salomon phos. vt ait Tullius libro
pmo de officijs. cap. xxv. Et ibidez narrat
Policratus lib. v. cap. viij. Quinto debent
esse stabilitate solidi. vt nō moueant timo/
re vel amore vel cupiditate in cōsilijs dan/
dis. Eccl. xxxvij. Ante omnē actū consiliū
stabile. Maxime autem requirit vt sint stabi/
les in iusticia diuina. fm Iohannem Ha/
lensem in cōmuniloquio parte. j. distm. vj.
Narratur de constantino libro pmo trip/
tite historie. cap. vij. Q cum ecclesie paterē
tur psecutiones cōcessit licencialiter xpia/
nis in sua religione consistere. Volens au/
tem probare quosdā de pallacio suo xpia/
nos si essent stabiles. pcepit q si qui vent/
rent ad sacrificandū dijs suis hū essent cū
eo in pallacio suo. Si qui autem nollēt sa/
crificare de pallacio exirent. Et tandē ali/
qui pensantes fauorem regis obrulerūt se
paratos ad sacrificandum dijs. Alij vero
qui erant in fide christi bene firmati exie/
runt de pallacio nolentes sacrificare. Quō
videns Constantinus istos vltimos qui
deo fuerunt suo ita fideles in consiliarios
acceptauit prioribus illis refutatis. q fue/
runt dei sui proditores. ij. questione. vij.
Non potest erga homines esse fidelis qui
deo est infidelis. Ecclesiastici tricesimo se/
cūdo. Fili sine cōsilio nichil facias. et post
factum non penitebis. Tales ergo consi/
liarij sunt vitandi qui preponunt cōmodū

proprium utilitati communi. quia sunt semper instabiles et variables secundum varietatem commo-
 30 rorum. A talibus consulit abstinere Salomon Ecclesiastici xxxvii. A consiliario malo conserva animam tuam. Unde consilium non est querendum ab illis qui diligunt bona hominis non hominem. Ecclesiastici xxxvii. A zelantibus te absconde consilium. Unde Gregorius libro primo Registri dicit. Nullus tibi fidelior esse potest ad consilium quam ille qui non tua sed te diligit. Dec
 ille. De tertio qualia scilicet debent esse consilia sciendum. Dicit enim Albertanus Bri-
 20 ensis in libello de consiliis. quod plura sunt vitanda in consilio. Primo namque vitanda est ira. quia iratus plus putat se posse facere quam possit. Et ideo quasi posse suum superat. Iuxta illud. Qui plus posse putat sua quam natura ministrat. Possit suum superas se minus ipse potest. Secundo quia iratus nihil nisi crimina loquitur. Tertio quia impedit ira animum ne possit cernere verum. Unde dicit Seneca. Rex videt iratum sed iratus non videt leges. Et Tullius dicit. Cum ira nil recte fieri vel considerari potest. Secundo in consilio vitanda est festinantia. Nam Socrates dixit duo ista esse vitanda. scilicet iram et precipitationem. Velox enim consilium sequitur pena. In ipsum. Unde Ambrosius. xxxi. questioe secunda. Ancillam dicit quod non omne quod dicitur fertur auferatur. sed sepe maturiori consilio perficitur. Unde dicitur solet. Optimum existimo iudicem. qui cito intelligit et tarde iudicat. Tertio vitanda est revelatio vel publicatio consilii. Ecclesiastici viii. Non omni homini cor tuum manifestes. ne forte inferat tibi gratiam falsam. et conuictetur tibi. Unde quidam dicit. Quod secretum esse vis nemini dicas. Est autem caute-
 3 la circa hoc secundum Albertanum seruanda. quia si homo non credit conditionem suam facere meliorem per consilium alterius. melius est non revelare secretum cordis sui. Nam ut dicit Petrus Alphinius. Consilium absconditum quasi in carcere tuo est. Revelatum vero te in carcere suo tenet ligatum. Quare idem dicit. Qui consilium in corde suo retinet sui iuris est. Nam tutius est tacere quam ut taceret alium rogare. Unde dicit Seneca. Si tibi ipsi non impasti ut taces quomodo ab alio silentium queres

Quarto vitandum est ne super consilio petendo voluntatem suam quis prius consiliariis ostendat. Nam adulatorum statim ut cognoscunt voluntatem domini. sic consulant quod ei placere credunt. Quinto vitandum est consilium illorum qui aliquid occulte consulunt. sed tamen illud non defenderent publice. Dicit enim Cassiodorus. Lesionis genus est occulte aliquid dicere et aliud velle monstrare. Sexto vitandum est consilium imprudentum et stultorum. Est autem stultus et imprudens qui non attendit ad finem negotii. sed tamen ad principium vel medium. Unde dicit Pamphilus. Principium finemque simul prudentia spectat. Et Boetius de consolatione. Hoc quod ante oculos est sufficit intueri. verum exitus prudentia metitur. Et Seneca de forma humane vite. Si prudens est animus tuus tribus dispensetur temporibus. presentia ordina. futura provide. posterita recordare. Finis autem omnium consiliorum nostrorum debet esse honor dei et utilitas salutis nostre. Unde quocumque sunt contra honorem dei et nostram salutem. non sunt consilia sed proditiones. Consilium igitur christi fuit saluberrimum. quia habuit consiliarios senes et maturos. vira sanctos et probatos. veritate peritos. expertos et stabiles. Et ideo bene fuit conclusum. quod ad honorem dei patris fuit ordinatum istud miraculum. et ad fidem confirmandam in cordibus turbatarum. Docemur autem specialiter a christo in hoc quod licet fuerit ipse sapientissimus et nullius consilio indigens. dicit ipse de se dicit Proverbia vii. Deus est consilium et mea est sapientia. tamen et humilitate conuocavit ad suum consilium discipulos. ut doceret quemlibet quantumcumque sapientem ab inferiori suo non dedignari consilium. Nam et Moyses sapientissimus audiuit consilium. Jerro qui erat eo inferior dignitate Jerro dicit. Unde Jerro super illud Isai. Et consiliarius non est tibi dicit. Quod greci poetes laudabilis fuit sententia. Primum illi esse beatum qui pro se sapiebat. Secundum qui sapientem audiebat. Qui aurem viros carere inutilis est talis tamen sibi quam alijs. Hinc Seneca in epistola ad Elbiam dicit. Sapientibus viris me tradidi nondum validus in auxilium meum. Et cum de primo.

¶ **D**ñica septima post trinitatis

Dixi secundo **¶** **Q**uoniam dicitur in psalmo: Misisti tangitur saluatoris nostri compassio ad miserandum vtiliter. Cum dicitur: Misereor super turbam. Competit quippe miseri christo et assumpta humanitate secundum Hieronymum. Unde glossa dicit: Dicitur pariter ut homo. pascit ut deus. Et hec est nature diuine proprietates quia suum proprium est miseri semper et parcere. Non solum autem miseretur huic aut illi particulariter. sed omnibus bonis et malis electis et reprobis generaliter. Juxta illud **Psalmista. Domine et iumenta saluabis domine quædam modum multiplicasti misericordiam tuam deus. Ubi dicit Innocentius quartus. Domines. id est. electos ratione videntes. et iumenta. id est. reprobos irrationabiliter viuentes saluabis domine temporaliter salute et corporali. De qua salute dicitur **Regum. vi. Salua me domine mi rex. Qui ait. Non te saluet dominus. Et hoc quædam modum multiplicasti. id est. multiplicem ostendisti misericordiam tuam deus. Domines autem dicuntur electi Juxta illud **Ezechielis. xxxiii. Vos autem greges mei et greges pascue mee estis homines. Et iumenta dicuntur peccatores. Jobel. i. Computruerunt iumenta in stercore suo. Vel ad litteram. Domines et iumenta quia non solum hominibus dat escam deus. sed etiam brutis animalibus. **Psalmista. Qui dat iumentis escam ipsorum. Matthæi sexto. Respiciete volatilia celi. quomodo non seruant neque metunt. neque congregant in horrea. et tamen pater vester celestis pascit ea. Quædam modum multiplicasti misericordiam tuam deus. Vere ab initio mundi magis et magis multiplicatur misericordia dei. Hoc enim promisit deus ut saluaretur a diluuiio. postmodum Abrahæ promisit semetandem nobis dedit filium suum. et cum eo omnia. Juxta illud **Romanorum. viii. Qui etiam proprio filio suo non pepercit. sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit. Domines ergo et iumenta saluat deus per misericordiam. quia bonos et malos pascit in presenti. que est magna misericordia. Unde licet secundum Innocentium. Ex iusto dei iudicio non occulto. malis hominibus non dat deus bona gratuita. tamen de sua miseri-**********

cordia dat eis bona temporalia. Ad quod significandum christus voluit hic pascere non tantum electos apostolos. sed etiam turbam in qua sunt mali permixti bonis. Sunt autem octo effectus in quibus apparet diuina misericordia omnibus generaliter exhibita. dum modo non ponant obiectionem. Primus est rationabilis et excelsa plasmatio. De qua **Beatus Hieronymus primo. Faciamus hominem ad ymaginem et similitudinem nostram. Secundus creaturarum omnium vniuersalis subiectio. **Psalmista. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Tertius post peccatum longanimis expectatio. **Sapientie. xi. Misereor omnium dissimulans peccata hominum propter penitentiam. Quartus lapsi frequens et pia reuocatio. **Isaie. lxx. Aures tue audiant verbum post tergum monentis. Lanticozum sexto. Reuertere reuertere summa mitis. Quintus redeuntis libens et benigna susceptio. **Luce. xv. Cum autem adhuc longe esset vidit illum pater suus et misericordia motus est. Sextus post reditum clemens et paterna correctio. **Psalmista. Visitabo in virga iniquitates eorum. misericordia autem mea non dispergam ab eo. Septimus captiuum seu perditum copiosa redemptio. **I. Corinthiorum sexto. Empti estis precio magno. i. Petri primo. Non corruptibilibus auro et argento empti estis. **Psalmista. Visitabo in virga iniquitates eorum. ut supra. Copiosa apud eum redemptio. Octauus in fine supabundans remuneratio. **Matthæi. xxv. Engeserue bone et fidelis. Ultra istos autem adhuc septem effectus ostendit peccatoribus secundum **Hieronymum super Lantica sermone lxxviii. dicens. Septem in me video misericordias domini quas et vos ipsi facile inuenietis in vobis. Prima est quia multis peccatis adhuc in seculo positum custodiuit. Nam in multa cecidi. et in alia potueram cecidisse peccata. nisi omnipotentis pietas seruasset. Fateor et fatebor nisi quia dominus adiuuissit me paulominus cecidisset in omne peccatum anima mea. Secunda miseratione que non potest explicari sermone quam benigna quam libera quam gratuita. Ego peccabam et tu dissimulabas. non continebam me a sceleribus. et tu abstinebas a verberibus prolongabam ego domine multo tempore iniquitatem meam. et tu domine pietatem tuam non abstulisti. Tertia quæ visitauit cor meum********************

et imutauit vt amara fierent que male dul-
cia prius erant. Quarta q̄ me penitentem
misericorditer suscepisti. vt in numero eo-
rum inuenirer. De quoz ps̄. dicit. Beati
quoz remisse sunt iniquitates ⁊ q̄z ⁊c. Qui
ta per quā mibi continēdi deinceps ⁊ emē
datus viuendi presticisti virtutē. ne reci-
diuū paterer. et esset nouissimus error pe-
ior priore. Postq̄ autem in istis quinq̄ mi-
serationib; a malis liberabis. in duobus
alijs bona largiris. De due sunt gratia p̄-
merendi. qua videlicet donās munus bo-
ne conuersationis indulges. Et spes ob-
tinendi quā donas homini indigno pec-
catori de tua totiens experto bonitate. vs̄
q̄ ad celestia sperāda p̄sumere. Hec Bern-
hardus. Hec sūt igitur miseratiōes quib;
christus miseretur vti pater filioz. Et hoc
non vni tm̄ aut duobus. sed super totam
urbam peccatorum famelicam esurientē
et sitientem ipsius misericordiam. Et tm̄
de secundo.

Dixi tertio q̄ in verbis p̄mis-
sis describitur hu-
mane nature defectio ad misericordiā im-
plorandā inclinās facilliter. Cum dicitur.
Quia iam triduo sustinent me. nec habent
quod manducent. Circa quod sciendū q̄
nichil sic deū inclināt ad misericordias sic
perseuerantia et sustinentia in tribulatio-
nibus. Nam taliter perseuerantib; celeri-
⁊ p̄optius deus miseretur q̄ alijs. et eos
adiuuat et protegit specialius. Unde psal-
mo. xxxij. dicit psalmista. Anima mea sus-
tinet dominū. scz vel p̄mia differētē. vl̄ fla-
gellantē. vel sustinet flagella p̄pter deū. fm̄
Innocentiū. Et sequitur. quia adiutor et
p̄ceptor noster est. psalmista. Cum ip̄o sū
in tribulatione. Et iterū. Adiutor in tri-
bulationib;. Sunt autē sustinenda tria p̄-
cipua si volumus a domino adiuuari ⁊ sa-
ciari pane celestis consolationis. scilz one-
ra p̄ceptorū diuinorū. flagella domini. et
molestias illatas ab inimicis. De primo
scz de onere p̄ceptorū dei dicit Gregorius
Qui ad celestem patriā venire desiderant
mandatorū onera libēter portent. Ad hec
portanda et sustinenda horatur nos do-
minus Matthei. xj. dicens. Tollite iugū
meum super vos ⁊c. Et sequitur. Iugum
em̄ meū suauē est et onus meum leuē. De

flagellis diuinis dicit ibidem. Tanto fer-
ramētū libentius tollerat quanto patri-
dum videt quod secat. Unde psalmista
dicit de se. Quoniam ego in flagella para-
tus sum. Quod exponit Innocentius id
est. bene merui flagellari. Proverbior. xij.
Parata sunt derisoribus iudicia. ⁊ mallei
percutiētes stultoz corporibus. Ecce gra-
uia flagella. Ad ista flagella debet homo
esse paratus. p̄pter multas causas scdm̄
Innocentiū. Primo p̄pter magnitudinem
p̄emij. Augustinus. Labor te terret vide
mercedē. j. Corinth. iij. Illi quidē corrup-
tibile coronā accipiunt. nos autē incorrup-
tā. ij. Corinth. iij. Id em̄ quod in p̄sentē ē
momentaneū et leuē tribulationis nostre
supra modū in sublimitate eternū glorie
pondus operatur in nobis. ad Romanos
octauo. Non sunt condigne passionēs tra-
ius tēporis ad futurā gloriā. Secundo
quia per illa scit se eternā penam euadere.
Unde Gregorius. Sancti temporale pe-
nā lucrū putant. quia p̄ hanc euadere eter-
nā penā non ignorant. Abacuc tertio. In-
grediatur putredo in ossibus meis. et sub-
ter me scateat. vt requiescā in die tribulati-
onis Tertio q̄a videt se meruisse illa. Un-
de Dicheerisio. Iram dñi portabo quia
peccauī ei. Hier. x. Hec infirmitas mea
portabo illaz. Quarto necesse est vt paciā
illa. quia aut homo punit in p̄sentē. aut de-
us punit in futuro vel etiā in p̄sentē. Un-
de debet facere de necessitate virtutē. Hier-
emie. xliij. Ecce quibus non erat iudiciū
vt biberent calicē bibentes biberunt. et tu
quasi innocens relinqueris. Quinto quia
per hec discipulus christi esse p̄baris. Un-
de Matthei. xvj. Qui vult venire post me ob-
neget semetip̄m et tollat crucē suā ⁊ sequatur
me. Unde Bernhardus. Totus debz
esse in disciplinis discipulus christi vt bou-
militetur ad timorē. erudiatur ad sciētiā.
exerceatur ad penitentiā. coronet ad glo-
riā. Sexto. quia q̄nto homo p̄mor est ad
sustinendū flagella. tanto deus est p̄mor
ad miserandū ei. ij. Regum vltimo. Ego
sum qui peccauī. ego inique egi. Tertatur
obsecro manus tua contra me. et tunc q̄
dicit hoc dominus miserus est ei ⁊ iupius
p̄li. scz David. Se primo quia sunt signa
ad habendā eternā beatitudinē. Hebr̄o-
rū. xij. Flagellat omnē filiū quem recipit.

¶ Dominica septima post trinitatis

Ubi dicit Augustinus? Si es exceptus a numero flagelloꝝ exceptus es a numero filiorum. Nec Innocentius. Tertio debz homo sustinere molestias illatas ab inimicis. De quo dicit saluator Luce. xij. In paciencia vestra possidebitis animas vestras. Ubi dicit Gregorius. Per pacientiam animas nostras possidemus. quia dum nobis ipsis dominari discimus. hoc ipm incipimꝰ possidere quod sumus. Barthei qnto. Beati mures quoniaꝝ ipsi possidebunt terram. Jacobi qnto. Exempliꝰ accipite fr̄es mei et iustus mali et longanimitatis et pacencie. pphetas. qui locuti sunt in nomine domini Sustinere autem debet tam in p̄sp̄er̄ q̄ in aduersis. Unde Isai. xxij. Anima mea desiderauit te nocte. sed et spiritu meo in precordijs meis de mane vigilabo ad te. Debet ergo anima sustinere dominũ sicut domus habitatoꝝ suũ. aut sicut sponsa sponsum. aut sicut familia dominũ. Luce. xij. Vos similes hominibꝰ expectantibus dominũ suũ. Et Barthei. cxx. Hozam autem faciente sponso. ¶ **S**unt aut̄ mali homines et inimici vtilis bonis. ppter plura. Primo. quia sũt virga et baculus quibꝰ corrigunt a domino. quando delinquit. Unde Isai. x. Ue as sur. virga furoris mei et baculus me ipse e. Secundo. quia sunt malleus et instrumentum quo dominꝰ eos fabricat in vasa glorie. Unde Hieremie. l. Quomodo fractus est malleus vniuersę terre. Tertio. quia sunt stimuli quibꝰ dominꝰ stimulat bonos. Hieremie. lvi. Vitula elegans atq; formosa Egyptus. stimulator ab aquilone veniet ei. Gregorius Mala que nos hic premũt ad deum ire compellunt. Exodi. xij. Urgebantq; Egyptij plũm israhel de terra sua exire. Quarto. quia sunt probatoꝝũ q̄ dominus pbat iustos. qui sunt recipiendi ab eo in patriã. et qui non. Eccl. ij. In igne p̄batur aurũ et argentũ. homines vero receptibiles in camino tribulationis. Dominus em̄ facit sicut ille qui emit vasa figuli latens. et cum grossum sonũ reddidit dimittit illud. Sic dominus eos qui grosse respondent per impatientiam non approbat. Gregorius. Qualis quisq; apud se lateat. contumelia illata probat. Non solũ autem eb̄itum ad misericordiã inclinã istarum

turbatũ pacieis tolleratio. et sustinencia tri-
dui. sed etiã defectus victualiu. Unde ad-
dicitur quasi secũda causa miseratiois. Nec
habent quod manducent. Permisit chri-
stus vt turbe consummerent que habebant
et deficerent in victualibus. vt oportunꝰ
eis misereret. quod facit et hodie cum dñs
exponit iustos tribulationibꝰ. et subtrahit
eis temporalia. ppter plures rationes sũt.
Innocentius sup̄ Psal. clj. Prima est ne
temporalibꝰ adherant. et dominũ derelin-
quant. sicut coruus non rediit ad Noe in
archam. Genes. viij. Et dicit q̄ a cadauere
alicubi allec̄ fuit. Gregorius. Qui in p̄-
senti felicitate questũ inuenit. auctoꝝem q̄
eam tribuit nõ requirit. Secũda est vt ho-
mo se eterceat. Romanozũ. v. Tribulatio
pacientiam operat. Gregoriꝰ. Tribulatio
remp̄tatiois cui non consentitur. nõ est vo-
tago vicioꝝ sed exercitiũ virtutũ. Tertia
ratio est. vt eũ ardentius queramꝰ. Psalmi-
sta. Imple facies eoz ignominia et quere
nomen tuũ domine. Unde per contrariũ
dicit Isai. lvij. Uiam manꝰ tue inuenisti.
p̄p̄erea non rogasti. Et Genes. xl. Succes-
dentibꝰ p̄sp̄eris oblitus est pincerna inter
pretis sui. Quarta est. vt eũ ardentius di-
ligamꝰ. Psalmista. Dũ superbit impius. in-
cendit pauper. Daniel. ij. Non cessabant
ministri regis succedere fornacem. Qui-
ta vt sciamꝰ bona nostra nõ habere a nob̄
Isai. xlv. Accinxi te. et non cognouisti me.
¶ Sexta. vt exemplo eoz ad paciẽtiã infir-
mi roborent. Gregoriꝰ. Facta p̄cedentiũ
recolamus et grama nõ erũt que sustine-
mus. Et Jacob. Exemplum accipite fra-
tres mei exitus mali et longanimitatis la-
boris et pacencie. pphetas. Et sequit. suffe-
rentiã Job audistis. Septima vt mali ter-
rerant. Prouer. xi. Si iustus in terra reci-
pit. q̄nto magis impius et peccatoꝝ. Luce
xij. Si in viridi hoc faciũt. quid i arido
fiet. Taliter ergo sustinentes et deficientes
in p̄senti dominꝰ reficiet et satiabit in futu-
ro. vbi satiabit iustus cũ apparuerit gloria
dei. Tunc em̄ scõm dolorũ multitudiez in
corde eius consolationes dei letificabunt
animaz eius. tũc videbit et affluet eternis
delicijs. Quas nobis concedat dominus
deliciarũ. et deus totius consolationis. q̄
vixit et regnat per secula benedic̄. Amẽ.

Ubi dicit q̄ bonis p̄p̄er̄